

Öğrencilerin Bakış Açısı İle Tıp Fakültesi Eğitimi: I- Eğitim Boyutu

Nedim Şimşek Cankur*, Senem Turan**

ÖZET. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanarak bir anket çalışması uygulandı. Öğrencilerin eğitim süresi, geçme notu, öğrenci kontenjanları, verilen dersler ve ders saatlerinin yeterli düzeyi hakkındaki düşünceleri araştırıldı. Anket, yeni bir öğretim yılının başlangıcında uygulanarak bir önceki yıldaki eğitim sorgulandı. Öğrencilerin çoğunluğunun uygulanmakta olan eğitim sisteminden hoşnut olmadıkları, günümüze kadar geçen süre içinde teorik ve pratik açıdan yeterli eğitim almadıklarına inandıkları görüldü. Öğrenciler, bazı derslerin gereksiz olduğunu bildirirken; bazılarının süresinin değiştirilmesini, bazı derslerin de eklenmesini istediler.

Anahtar Kelimeler .Tıp eğitimi .Tıp fakültesi öğrencileri .Anket.

Opinions of Medical Students on Medical Education: I Some Aspects on Education

SUMMARY. A questionnaire was given out to the medical students of Uludag University to inquire their opinions about medical education. The investigated subjects were their thoughts about total education term, marks which they have to get to pass the exams, student admissions, subjects of the given lectures and the level of sufficiency of lecture hours. The questionnaire was applied just at the beginning of the new educational year and the data of the passed year was investigated. It was found that the majority of the students were not satisfied with the educational system applied at the faculty and they believed that theoretical and practical knowledge given to them was insufficient. They have pointed out the uselessness of some subjects completely while they wanted the change of the lecture hours for some disciplines. According to them it is better that some lectures of new subjects have to be added to the curriculum.

Key Words .Medical education .Medical students .Questionnaire.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de temel hekimlik görevini üstlenecek olan insan gücünü yetiştirmekle yükümlü kurumlar tıp fakülteleridir¹. Akademik anlamda Dünyanın ilk tıp fakültesini tesis etme önceliğine ulaşan Türk milleti, yüzyıllar boyunca basiretsiz yöneticilerin güdümünde kalarak birçok alanda olduğu gibi tıbbi yaklaşımlarda da çağın gerisinde kalmıştır. Türkiye kavramını benimseyerek atılım yapan cumhuriyet insanı, tıp eğitimine de gereken önemi vermiş ve kırklı yılların ortasından itibaren çok sayıda tıbbi eğitim kurumu ülkemize kazandırılmıştır². Türkiye'deki tıp fakülteleri, son yirmi yıl içinde sayısal olduğu kadar nitelik açısından da bir ilerleme ivmesi yakalamıştır. Bunun sonucu olarak bir bölümü kuruluşunu tamamlama; bir bölümü ise henüz eksik giderme çabasıdadır.

Fakültelerde uygulanan eğitim sistemleri gelişmiş batılı ülkelerden uyarlanmıştır. Dönem içinde yaşanan gelişmeler nedeniyle tıp fakültelerinde ortak bir eğitim sistemi yoktur³. Günümüzde çoğunlukla uygulanan yöntem entegre eğitim sistemidir⁴. Sayıları giderek azalan bir gurup fakültemiz klasik sistemle; tek bir fakültemiz de probleme dayalı aktif eğitim sistemiyle eğitimini sürdürmektedir. Klasik eğitim sisteminden entegre sisteme geçiş yapılan bir örnek de Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'dir. 1998-1999 eğitim-öğretim yılından itibaren birinci sınıflardan başlanarak sistem değişikliğine gidilmiş ve entegre eğitime geçilmiştir.

Bu çalışma ile, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde günümüze kadar yalnız klasik sistemle öğrenim gören öğrencilerimiz ile yeni

* Doç. Dr.; Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı

** Araş. Gör. Dr.; Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı

dönemde yeni sistemle karşılaşan öğrencilerimizin tıp eğitimi hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem ve Gereçler

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne 1998-1999 döneminde kayıtlı bulunan 1605 öğrenci toplum olarak alınarak birinci sınıflara 28; diğer sınıflara 46 sorudan oluşan bir anket çalışması yapıldı. Birinci sınıf öğrencilerinin fakültede uygulanmakta olan eğitim sistemi hakkında bilgi sahibi olmalarını önlemek amacıyla çalışma, dönemin ilk günü ve ilk dersin başında gerçekleştirildi. Çalışmaya birinci sınıfı tekrarlayan öğrenciler dışında kalan ve yeni kayıt olan 197 öğrenciden ilk derse giren 160 kişi (94 erkek, 66 kız) dahil edildi. Anket, diğer sınıflarda dönemin ilk ayı içinde uygulandı. Bu sınıflarda kayıtlı 1408 öğrenciden 718'i (388 erkek, 330 kız) anket çalışmasına katıldı. Verilen yanıtların doğruluk derecesinin artırılması amaçlanarak öğrencilerden kimlik bilgileri istenmedi. Anket sonuçları Statistical Package for Social Science for Windows 7.5 programı yardımı ile bilgisayarda değerlendirildi. Tanımlayıcı istatistiklerin dışında verilere student t testi uygulandı.

Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin sınıflara göre sayısal dağılımları Tablo I'de verilmiştir. Öğrencilerin Bursa Tıp Fakültesi için olmasını istedikleri kontenjan Tablo II'de; fakültedeki eğitim süresi ile görüşleri Tablo III'de ve yeterli gördükleri geçme notuna ilişkin düşünceleri Tablo IV'de yer almaktadır. Tıp eğitiminde kullanılan sistemler hakkındaki bilgi düzeylerini ölçmeyi amaçlayan sorulara verdikleri yanıtlar Tablo V'de özetlenmiştir. Tablo VI ve VII öğrencilere göre yabancı dil bilgisinin tıp eğitimindeki yerini göstermektedir. Birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerin hedefi dersleri iyi izleme ve not tutma şeklinde iken sınıflar ilerledikçe hazır notlardan çalışma eğilimi artmaktadır (Tablo VIII). Geleneksel ders anlatımları iki-altıncı sınıf öğrencilerine göre en etkili öğrenme yöntemi olmamaktadır (Tablo IX). Öğrenciler, derslerin kaynak gösterilerek kısa ve öz anlatılmasını (Tablo X); sınavlarda eğitim düzeyine uygun olmak koşuluyla çok sayıdaki kaynaktan soru hazırlanmasını tercih etmektedirler (Tablo XI). Bir önceki yıla ait ders saatlerinin araştırıldığı soruya verdikleri yanıtlara göre öğrenciler uygulamalı çalışmaların artırılmasını istemektedirler (Tablo XII). Çok sayıda öğrenci bazı derslerin tamamen gereksiz olduğunu bildirmiştir (Tablo XIII). Büyük çoğunluğu ayrılan ders saatlerinin bütün dersler için ideal olmadığını düşünmekte, bunların bir kısmı bazı derslerin süresinin azaltılmasını; bazılarının süresinin artırılmasını istemekte iken bir kısmı da hiç görmedikleri bazı derslerin programa

alınması gerektiğine inanmaktadır (Tablo XIV). Katıldıkları bilimsel aktivite sayıları Tablo XV'de verilmiştir. Tablo XVI, öğrencilerimizin günümüze kadarki tıp eğitimlerinin sorgulanmasına verdikleri yanıtları içermektedir.

Tablo I- Ankete katılan öğrenci sayısının sınıflara göre dağılımı

	1	2	3	4	5	6
Sınıf Mevcudu	197	265	279	314	293	257
Ankete Katılan	160	159	158	177	118	106
(Erkek/Kız)	(94/66)	(80/79)	(87/71)	(99/78)	(60/58)	(62/44)

Tablo II- Öğrencilerin Bursa Tıp Fakültesi için olmasını istediği kontenjan (%)

	1	2	3	4	5	6
50'den az olmalı	8,4	8,2	10,9	18,2	22	16
51-100 arası	39	51,3	50,6	56,3	59,3	59,4
101-150 arası	28,6	31,6	27,6	18,8	16,1	18,9
151-200 arası	20,1	8,2	8,3	6,8	2,5	2,8
200'den fazla	3,9	0,6	2,6	(-)	(-)	2,8

Tablo III- Öğrencilerin tıp fakültesi için yeterli gördükleri eğitim süresi (%)

	1	2	3	4	5	6
Altı yıl ideal	60	55,7	52,8	38,9	45,7	46,1
Daha az olmalı	30	33,6	27,8	31,4	34,5	31,4
Daha fazla olmalı	10	10,7	19,4	29,7	19,8	22,5

Tablo IV- Öğrencilerin tıp fakültesi için yeterli gördükleri geçme notu (%)

	1	2	3	4	5	6
60 Uygun	63,9	50	57,7	49,4	64,3	56,9
60'dan az olmalı	28,5	46,2	35,9	43	26,1	34,3
60'dan fazla olmalı	7,6	3,8	6,4	7,6	9,6	8,8

Tablo V- Öğrencilerin tıp eğitiminde uygulanan sistemler ile ilgili görüşleri (A) Uygulanan en etkili sistem (%) (B) Uygulanan sistemler hakkında bilgi düzeyleri (%)

(A)	1	2	3	4	5	6
Klasik sistem	3,4	10,2	16,7	6,3	5,2	2,8
Entegre sistem	21,1	36,7	41,3	52,3	56	59,5
Probleme dayalı sistem	22,4	21,8	26	29,3	25	30,2
Fikri Olmayan	53,1	31,3	16	12,1	13,8	7,5

(B)	1	2	3	4	5	6
Ayrıntılı bilgin var	(-)	10,8	13,8	22,2	8,5	13,2
Kısmen bilgin var	28,5	72,2	71,1	63,1	76,3	72,6
Hiç bilgin yok	71,5	17,1	15,2	14,8	15,3	14,2

Tablo VI- İyi düzeydeki yabancı dil bilgisinin tıp eğitimindeki yeri (%)

	2	3	4	5	6
Her zaman gereklidir	72,6	75,7	86,4	87,9	87
Bazen gerekli olabilir	25,3	22,2	10,8	10,3	12
Hiç gerekmez	2,1	2,1	2,8	1,8	1

Tablo VII- İki-altıncı sınıf öğrencilerinin yabancı dil bilgi düzeyleri (%)

	2	3	4	5	6
Yeterli düzeyde biliyorum	19	19,9	24	20	20,6
Yeterli düzeyde bilmiyorum	81	80,1	76	80	79,4

Tablo VIII- Öğrencilerin teorik dersleri izleme şekli; (A) birinci sınıfların hedefledikleri, (B) İki-altıncı sınıfların uyguladığı (%)

	A		B			
	1	2	3	4	5	6
Eski (Yeni) ders notları bularak	2,5	17,4	28,3	36,3	45,9	35,7
Dersde not tutarak	20,2	19,4	18,2	16,3	18,8	15,7
Her dersin kitabını alarak	5,9	20,4	13,1	7,4	10,6	17,1
Dersi iyi dinleyerek	63,9	37,7	34,3	29,6	21,1	18,6
Derse hiç girmeden evde çalışarak	4,2	4,1	5	9,6	2,4	11,4
Diğer (kasetle, bilg.)	3,3	1	1	0,8	1,2	1,4

Tablo IX- İki-altıncı sınıf öğrencilerine göre en etkili öğrenme yolu (%)

	2	3	4	5	6
Yöntem / Sayı	120	111	145	99	74
Anfi ders anlatımları	19,2	17,1	8,9	10,1	5
Uygulamalar	13,3	20,7	33,1	45,5	27
Derse girme, evde tekrar	41,7	36	31	20,2	14
Derse hiç girmeden evde çalışma	18,3	19,9	22,1	17,2	7
Bilgisayar ile çalışma	7,5	5,4	4,1	3	1
Karşılıklı tartışma ve diğer y.	(--)	0,9	0,8	4	5

Tablo X- İki-altıncı sınıf öğrencilerine göre bir öğretim üyesi nasıl ders anlatmalı (%)

	2	3	4	5	6
Sınavda soracağı kadarını anlatmalı	5	7,4	4,6	1,7	3
Belirli bir kitabı anlatmalı	20,6	15,6	12,6	9,6	6,9
Çok kaynaktan ayrıntılı a.	29,3	26,7	23	13,9	21,8
Kısa, öz anlat. - kaynak göstermeli	38,3	45,9	54,6	70,4	66,3
Diğer	2,1	3	2,3	4,3	2
Fikri olmayan	5	1,5	2,9	(-)	(-)

Tablo XI- Öğrencilerin sınavlarda karşılaşmak istediği soru içeriği (%)

	2	3	4	5	6
Yalnız derste anlatılanı içermeli	12	22,7	17,1	13,2	8,2
Yalnız ögr. üy. notlarını içermeli	30,3	31,2	30,5	21,9	16,5
Sınıfıma uygun çok kaynaktan ol.	50	38,3	45,3	58,8	68,1
Diğer	7,7	7,8	7,1	6,1	7,2

Tablo XII- İki-altıncı sınıf öğrencilerinin bir önceki yıla ait Toplam ders saatleri hakkındaki görüşleri (%)

	2	3	4	5	6
Kuramsal ders s. idealdir	66,4	48,8	50,7	45,9	39,5
Kuramsal ders s. azaltılmalı	19,8	21,4	22,9	25,5	35,8
Kuramsal ders s. artırılmalı	13,8	29,8	26,4	28,6	24,7
Uygulama ders s. idealdir	41	31	20,7	23,6	19,8
Uygulama ders s. azaltılmalı	8,6	9,8	4,9	(-)	4,4
Uygulama ders s. artırılmalı	50,4	59,2	74,4	76,4	75,8

Tablo XIII- Öğrencilerin okul bittikten sonra dahi işlerine yaramayacağını düşündükleri ders/derslerin varlığı (%), öğrencilerin gereksiz bulduğu dersler (%)

	2	3	4	5	6
Evet gereksiz ders var	49,7	24,7	31,1	24,6	51,9
Hayır gereksiz ders yok	40,9	74,7	66,7	73,7	43,4
Yanıt vermeyen	9,4	2,4	2,2	1,7	4,7

GEREKSİZ GÖRÜLEN DERSLER (N > 5)	DERS/SAYI	79	39	55	29	55
	Biyostatistik	43	21	32	10	21
	Deontoloji	38	12	11	4	5
	Fizik	28	7	17	9	8
	Biyofizik	14	11	21	7	4
	Bilgisayar	12	5	7	2	4
	Davranış Bil.	6	2		3	1
	Organik Kim.	4	5	7	3	4
	Biyokimya	1	1	3	2	2
	T. Biyoloji	1	3	5	2	1
	Histoloji		6			
	Anesteziyo.			1		5
	Psikiyatri					15
	Halk Sağlığı					13
	Nöroşirürji					8
	Atatürk İ.L.T.	20	7	6	7	4
Türk Dili	19	6	4	7	6	
Yabancı Dil	7	2	1	3	2	

Tartışma

Entegre eğitim sistemi, tıp fakültelerimizin en yaygın olarak uyguladığı sistemdir. Batıdaki sistemlere bakıldığında da probleme dayalı eğitim sistemi ile birlikte en önde gelmektedir⁴. Disiplin bazında, öğretmen merkezli ve bilgi yükleme esasına dayanan klasik eğitim sistemi giderek terk edilmektedir. Öğrencilerimizin de çoğunlukla benim-

Tablo XIV- Öğrencilere göre derslerin süresi (%); (A) süresi azaltılmalı, (B) süresi artırılmalı, (C) mutlaka eklenmeli denilen dersler (N)

	2	3	4	5	6
Derslerin süresi ideal değil	50,3	52,5	52,5	72,9	83
Derslerin süresi ideal	49,7	47,5	47,5	27,1	17
(A)					
DERS/SAYI	29	21	16	40	68
Biyostatistik	10	2	1	3	
Deontoloji	9	1	2		
Fizik	6	2	2		
Bilgisayar	6		1		
Histoloji		9	1		
Anatomi		9	1		
Psikiyatri				28	54
Halk Sağlığı				4	30
Anesteziyoloji R.					6
Dermatoloji				4	6
(B)					
DERS/SAYI	37	56	63	68	61
Biyokimya	19	2	2		1
T. Biyoloji, Genetik	4			1	
Anatomi	9	6	1		
Fizyoloji		35	9		
Farmakoloji			22	1	1
Patoloji			21		1
Kardiyoloji			15	34	37
Dahiliye			15	6	7
Radyoloji				11	4
Genel Cerrahi			8	2	
Kadın H.ve Doğum			1	6	
Göğüs Hastalıkları				9	10
KBB				7	4
Göz Hastalıkları				5	2
Enfeksiyon Hast.				1	11
Yabancı Dil			1	3	3
(C)					
DERS/SAYI	11	14	23	21	33
Fizyopatoloji	1	1	6	10	7
İlk Yardım, Acil	3	6	4	9	21
Klinik Farmakoloji				2	5
Klinik-Radyo. Anat.				2	5

Tablo XV- Öğrencilerin bilim dallarında düzenlenen ders dışı aktivitelere yıllık katılımı (%)

	2	3	4	5	6
Hiç katılmadım	41,3	61,3	54	6,1	13,7
1-2 kez katıldım	46,9	26	28,2	18,3	21,6
3-5 kez katıldım	7,7	9,3	10,3	38,3	26,5
6-10 kez katıldım	3,5	2,7	5,7	19,1	21,6
10'dan fazla kez katıldım	0,7	0,7	1,7	18,3	16,7

Tablo XVI- İlk-altıncı sınıf öğrencilerinin günümüze kadarki teorik ve pratik yeterliklerini değerlendirmeleri

	2	3	4	5	6
Yeterli pratik eğitimi aldım	13,8	14,2	2,4	6,1	20,2
Yeterli pratik eğitimi almadım	86,2	85,8	97,6	93,9	79,2
Yeterli teorik eğitimi aldım	63,4	54,3	43,3	41,8	18,7
Yeterli teorik eğitimi almadım	36,6	45,7	56,7	58,2	81,3

seddiği şekilde ülkemizde altı yıl olarak uygulanan eğitim süresi Avrupa ülkelerinde de 5-7 yıl ara-

sında değişmektedir⁵. Tıp eğitimi Amerika Birleşik Devletleri'nde ise dört yıl olarak uygulanır. Bir yıl süreli internlik ve üç yıl ya da daha uzun süreli uzmanlık eğitimi, tıp eğitimine eklenen dönemlerdir. Ancak ABD'deki en büyük farklılık, tıp fakültesine başvuracak olan adayların tıp öncesi üniversite eğitim dönemini başarmaları gerektiğidir. Dört yıl süren bu dönem sonunda yapılan bir genel sınav sonucuna göre öğrenciler tıp fakültesine kayıt yaptırabilirler^{5,6}. Tüm gelişmiş ülkelerde hekim istihdamı, dolayısıyla yıllık öğrenci kabulü ülke gereksinimlerine göre belirlenmektedir. Ülkemizde ise özellikle 1980'li yılları takiben siyasi iktidarların politik çıkarları sonucunda gerekli alt yapıları tamamlanmadan çok sayıda tıp fakültesi tesis edilmiş; var olan fakültele de hesapsızca öğrenci alınmıştır. Bu ise eğitim kalitesinin düşmesinde önemli bir etkidir. Öğrencilerimizin çoğunluğu, fakülteye alınan öğrenci sayısının büyük oranda düşürülmesi gerektiğine inanmaktadır. Öğrencilere göre eğitim süresi ve geçme notu uygun bulunmuştur. Ancak sınıf ilerledikçe eğitim süresinin artırılması şeklinde bir görüş belirginleşmiştir.

Tıp eğitimi her zaman daha iyinin hedeflendiği, sürekli gelişen dinamik bir eğitimidir. Gelişmiş ülkelerde öğrenci merkezli, probleme dayalı eğitim sistemi giderek benimsenmekte, daha iyi bir eğitim programlanması ile daha ucuz maliyetli bir eğitim sağladığı ileri sürülmektedir^{7,8}. Ancak eğitim sisteminin en ileri düzeyde olduğu ve sürekli geliştiği kabul edilen ABD'de dahi her şey yolunda değildir. Tıp fakültelerinin müfredat programlarında temel tıp bilimlerine ayrılan ders saatleri giderek azaltılmakta; probleme dayalı, bilgisayar destekli ve öğrenci merkezli eğitim modelleri daha fazla yer tutmaktadır. Buna karşın asistanlık dönemine başlayan yeni mezunların eskiye oranla daha fazla bilgi sahibi olmadıkları da ortaya konulan bir gerçektir⁹. Ülkemizde ise liseyi bitiren gençlerimiz, tıpta uygulanan eğitim sistemlerini hiç öğrenmeden "doktor olmak" amacı ile girdikleri eleme sınavını aşarak tıp fakültesi öğrencisi olmaya, eğitimin inceliklerini ancak yıllar ilerledikçe kısmen anlayabilmektedirler (Tablo V). Tıbbi terimlerin kökenini oluşturan Latince ve Grekçe terimlerle çok az karşılaşmış ya da hiç karşılaşmamış olan tıp öğrencilerinin İngilizce bilgisi iyi düzeyde olanlara oranla daha az başarılı olduğu bildirilmiştir¹⁰. Fakültemiz öğrencileri de yabancı dil bilgisinin tıp eğitimindeki yerini idrak etmelerine karşın kendilerini son derece yetersiz hissetmektedirler.

Öğrencilerimiz, tıp öğrenimlerinin başlangıcında tersini hedefledikleri halde genellikle hazır olarak elde ettikleri ders notlarından çalışmakta, geleneksel anfi ders anlatımlarının etkili bir öğrenme yolu olduğunu düşünmemektedirler. Önemli orandaki bir öğrenci grubu derslere hiç girmeden evde çalışarak sınavlara hazırlanmayı tercih etmektedir. Öğrencilerin öğretim üyelerinden beklentileri konuların kısa ve öz bir şekilde kaynak gösterilerek

sunulması; sınavlarda da öğrenim düzeylerine uygun soruların hazırlanmasıdır. Amaç nitelikli hekimler yetiştirmekse onların bu haklı isteklerine hayır deme olasılığı yoktur. Çünkü tıp eğitiminde öğretim üyelerinin öğrencilere karşı onları topluma hizmet edici yönde yetiştirmeleri konusunda sorumlulukları vardır¹¹.

Öğrenciler, bir önceki yılın programındaki uygulama ders saatlerinin artırılmasını isterken kuramsal ders saatlerinden genelde memnun olduklarını belirtmişlerdir. Açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar da dikkate alındığında klinik bilimlerle daha erken karşılaşmak istemektedirler. Ancak, tıpta uzmanlık sınavının oluşturduğu engel nedeniyle özellikle son iki sınıfta okuyan öğrencilerin gelecekle ilgili düşünceleri, iyi birer hekim olmaktan çok sınavı kazanmaktır. Kendilerine daha fazla boş zaman bırakılmasını, bu yolla sınava hazırlanmayı amaçlamaktadırlar. Oldukça önemli bir kısmı bazı derslerin tamamen gereksiz olduğuna; çoğunluğu ders saatlerinin değiştirilmesi gerektiğine ya da yeni dersler eklenmesinin zorunlu olduğuna inanmaktadır. Ancak Tablo XIII ve XIV-A'nın incelenmesi ile ortaya çıkan görünüm, tıp eğitimi için olmazsa olmaz kabul edilen bazı disiplinlerin de gereksiz bulunanlar ya da süresi kısaltılmalı denilenler arasında yer almasıdır. Öğrencilerin bakış açısını yönlendiren, klasik sistem içinde bu derslerin verilmiş şekli ya da TUS'ta onlarla ilgili soru sayısının azlığı olabilir. Gerçek, yıllarla birlikte gelişerek bugünlere gelen tıp müfredatındaki bütün derslerin mutlaka gerekli olduğudur. ABD'de yapılan bir araştırmaya göre klinik bilimlerde asistanlık eğitimi veren kurumların yetkilileri, yeni başlayan bir uzmanlık öğrencisinde ilk dört bilimsel özellik olarak gross anatomi, fizyoloji, patoloji ve farmakoloji bilgisinin arandığını vurgulamaktadır⁹. Benzer olarak Almanya'da asistanlara yöneltilen bir ankette kendilerince en önemli olan tıbbi konuların listelenmesi istendiğinde, tercihler dahili tıp, gross anatomi, fizik muayene, fizyoloji, farmakoloji ve patoloji sıralaması ile belirtilmiştir¹². Seçilen uzmanlaşma alanına bağlı göreceli olarak bazı dersler daha az önemde görülebilmektedir. Ders dışı aktivite olarak anabilim dallarınca düzenlenen seminer, vaka takdimi, kongre ve benzeri çalışmalara öğrenci katılımı son derece düşüktür. Son sınıflarda katılımın artması da daha çok zorunlu tutulmaktan kaynaklandığını düşündürmektedir. Öğrencilerin günümüze kadar aldıkları eğitimi değerlendirmeleri istenen soruya verdikleri yanıtlara göre, eğitim sisteminde pratik komponentin sağlanamadığı; ilk yıllarda kabul

edilebilir bulunan teorik yeterliğin ise eğitimin son yıllarına doğru yetersizliğe dönüştüğü görülmektedir.

Tıp eğitimi, yalnızca bina kurup, araç-gereç temin edilerek icra edilemeyecek kadar karmaşıktır. Bu eğitimi verecek olan elemanların yeterli sayıda ve iyi eğitilmiş olmaları; eğitimi alacak olan öğrencilerin de gerçekten istekliler arasında belirli bir yöntemle seçilerek ve hazırlanarak gelmeleri gerekir. Amaç, bu koşullar sağlandıktan sonra, uygun eğitim sistemini belirleyerek ülkenin gereksinimlerine yanıt verecek olan hekimleri yetiştirmektir.

Doç. Dr. Nedim Şimşek CANKUR
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anatomi ABD
Tel: 442 92 42
Faks: 442 83 13
e-mail: cankur@uludag.edu.tr
16059 Görükle / BURSA

Kaynaklar

1. Güraksın A, İnandı T, Keskinler D: Mezuniyet öncesi tıp eğitimi. *Toplum ve Hekim*, 12(79):22-26, 1997.
2. Yoloğlu S, Şarlak AY, Şarlak Ö: Türkiye'deki tıp fakülteleri. *J Turgut Özal Medical Center*, 5:47-51, 1998.
3. Kılıç B, Sayek I: Türkiye'de mezuniyet öncesi tıp eğitiminde var olan durum. *Toplum ve Hekim*, 12(79):11-21, 1997.
4. Cin Ş: Tıp eğitim sistemleri ve kullanılan yöntemler. I. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi, Özet Kitabı Ankara 1998, s: 41-42.
5. Saçaklıoğlu F: Dünyada tıp eğitimi. *Toplum ve Hekim*, 12(79): 35-39, 1997.
6. Kılıç B: Amerika Birleşik Devletleri Sağlık Sistemi. *Toplum ve Hekim*, 9(64-65):30-35, 1995.
7. Majoor G, Kottle LFTM: Faculty planning and control in problem-based learning. *Education for Health*, 10:189-197, 1997.
8. Nieuwenhuijzen Kruseman AC, Kottle LFTM, Scherbier AJJA: Problem-based learning at Maastricht - An assessment of cost and outcome. *Education for Health*, 10:179-187, 1997.
9. Cottam WW: Adequacy of medical school gross anatomy education as perceived by certain postgraduate residency programs and anatomy course directors. *Clin Anat* 12:55-65, 1999.
10. Lucas P, Lenstrup M, Prinz J, Williamson D, Yip H, Tipeo G: Language as a barrier to the acquisition of anatomical knowledge. *Medical Education*, 31:81-86, 1997.
11. Aydın E, Ersoy N: Sağlık eğitiminde etik kodlar. *Toplum ve Hekim*, 10 (66):82-86, 1995.
12. Pabst R, Rothkötter H-J: Retrospective evaluation undergraduate medical education by doctors at the end of their residency time in hospitals: Consequences for the anatomical curriculum. *Anat Rec* 249:431-434, 1997.